

Nr 15.

Ankom till riksdagens kansli den 9 mars 1923 kl. $\frac{1}{2}$ 3 e. m.

Utlåtande, angående verkställd granskning av riksgäldskontorets styrelse och förvaltning.

Sedan bankoutskottet tagit kännedom om den av riksdagens år 1922 församlade revisorer avgivna berättelse om granskning av riksgäldskontorets tillstånd och förvaltning samt genomläst de protokoll, som blivit förda hos fullmäktige i riksgäldskontoret från och med den 10 januari 1922, intill vilken dag ansvarsfrihet tillerkänts fullmäktige för deras i protokollen antecknade beslut och åtgärder, till och med den 9 januari 1923, får utskottet nu meddela yttrande i anledning av berörda, sålunda verkställda granskning.

1:o.

Över de av revisorerna i deras ovannämnda berättelse gjorda uttalanden m. m. angående enskilda, med statslån understödda järnvägsaktiebolag och deras räkenskaper kommer utskottet att framdeles avgiva särskilt utlåtande; vilket utskottet velat härmed för riksdagen

Ang. enskilda, med statslån understödda järnvägsaktiebolag.

anmäla.

2:o.

I sin förenämnda berättelse hava riksdagens revisorer (sid. 225—227) anfört följande:

”Sedan den 1 december 1917 har lunchservering varit anordnad för personalen i riksgäldskontoret och vid riksdagens hus. Såsom lokal härför är upplåten en förutvarande vaktmästarebostad om två små rum jämte kök i riksdagshusets bottenvåning. Bidrag till kostnaderna för denna servering har lämnats av riksgäldskontoret och utgått dels i form av kontant bidrag

Ang. frukostservering i riksgäldskontoret.

per matportion, dels genom avlönande av personal till servering m. m. Under större delen av den tid, serveringen pågått, hava tjänstemännen erlagt 50 öre samt vaktmästare och därmed jämställda 35 öre för en portion varm mat, var- emot den överskjutande kostnaden härför bestritts av riksgäldskontoret. Smör, bröd, kaffe, dricka o. d. har personalen själv fått till fulla betala. Maten har levererats av den restauratör, som handhaft rörelsen i riksdagshusrestauran- gen, därvid under riksdagstiden maten tillagats i restaurangens kök samt mel- lan riksdagarna i regel hämtats färdiglagad från annat håll.

I riksgäldskontorets reglemente har alltsedan år 1918 funnits intaget medgivande, att av förslagsanslaget till kontorsexpenser, inlösningsprovisio- ner och andra omkostnader för statsskulden må utgå bidrag till anordnande av frukostservering för riksgäldskontorets personal.

Priset för den levererade maten, varom avtal träffats mellan fullmäk- tige och vederbörande restauratör, har givetvis under de gångna åren ej obe- tydligt växlat. Under tiden 1 januari 1921—31 oktober 1922 har priset för matportion efter hand nedgått från 2 kronor till 1 krona samt riksgäldskon- torets kontanta bidrag per portion från 1 krona 50 öre till 50 öre för tjänste- männen och från 1 krona 65 öre till 65 öre för vaktmästarna m. fl.

Sedan fullmäktige under nästlidne oktober månad antagit ny restaura- tör i riksdagshuset under år 1923, har denne övertagit leveransen av matpor- tionerna till riksgäldskontoret. I och för matens tillagning disponerar restaura- tören hyresfritt nödigt utrymme i riksdagshuset och äger kostnadsfritt an- vända där befintliga köksutensilier. Bränsle och lyse skola däremot betalas av restauratören.

Priset å matportion har genom överenskommelse med den nye restaura- tören bestämts till 1 krona mot närmast förut gällande 1 krona 15 öre. Då restauratören under riksdagstiden ej kommer att erlægga betalning för bränsle och lyse, har han förbundit sig att under sagda tid ytterligare nedsätta priset med minst 5 öre för portion.

Riksgäldskontorets kostnader för ifrågavarande lunchservering under år 1921 och tiden januari—oktober 1922 framgå av följande uppgifter:

År 1921.

Riksgäldskontorets kontanta direkta bidrag till matportioner..	Kr. 22,771: 94
Personalkostnader	„ 1,983: 07
Bränsle till uppvärmning av hämtad mat jämte kaffekokning	
m. m.	„ 418: 60
	<hr/> Summa Kr. 25,173: 61

Då antalet serverade portioner under år 1921 utgjorde 17,170, har kost- naden för riksgäldskontoret i medeltal per portion under året uppgått till kr. 1:46.

År 1922 (1 januari—31 oktober).

Riksgäldskontorets kontanta bidrag till matportioner	Kr. 7,564: 10
Andra omkostnader (se ovan)	„ 1,780: 42
	<hr/> Summa Kr. 9,344: 52

Då antalet serverade portioner under ifrågavarande tid utgjorde 11,924, har kostnaden för riksgäldskontoret i medeltal per portion uppgått till 78 öre.

För hela år 1922 beräknas riksgäldskontorets totalkostnad uppgå till omkring 12,500 kronor.

Den stora nedgången i omkostnaderna år 1922 beror i främsta rummet på de minskade portionsprisen men även därpå, att antalet serverade portioner avsevärt nedgått särskilt till följd av personalens minskning.

Inom vissa av statens ämbetsverk, såsom pensionsstyrelsen, har, enligt vad revisorerna hava sig bekant, lunchservering anordnats för personalen utan annat bidrag från statens sida än att lokal, lyse, värme och servis fritt tillhandahållas. Vid sådant förhållande anse revisorerna, att motsvarande anordning bör kunna genomföras även i riksgäldskontoret och de kontanta bidragen till serveringen upphöra.”

I en med anledning av revisorernas framställning den 15 december 1922 dagtecknad, till riksdagen avlåten och till utskottet överlämnad skrivelse hava fullmäktige i riksgäldskontoret anfört följande:

”Enligt vad fullmäktige i pensionsstyrelsen inhämtat, serveras därstädes i regel 90 å 100 portioner varm mat till ett pris, vari även ingår betalning för hårt bröd, av 70 öre för de kvinnliga och 75 öre för de manliga tjänstemännen; dock att byråcheferna, som erhålla vissa förmåner, erlægga en något högre betalning. Då pensionsstyrelsens hela personal uppgår till över 300 personer, anlitar sålunda ej ens en tredjedel därav den anordnade lunchserveringen. Även om anledningarna därtill kunna vara flera, spelar dock den ekonomiska frågan därvid utan tvivel en avgörande roll.

*Fullmäktige
i riksgäldskontoret.*

Vad beträffar riksgäldskontoret har under hela den tid lunchserveringen pågått priset per matportion utgjort för tjänstemannapersonalen 50 öre samt för vaktmästare och likställda 35 öre. Enligt vad statsrevisorerna jämväl meddelat, uppgick det kontanta statsbidraget år 1921 till omkring 25,000 kronor och beräknas i år komma att uppgå till omkring 12,500 kronor.

Av riksgäldskontorets personal, för närvarande uppgående till något över 80 personer, har hittills den vida övervägande delen intagit sin lunch i kontoret. Även om kostnaderna vid lunchserveringen i riksgäldskontoret kunna ytterligare nedbringas genom förenklade anordningar m. m., vartill åtgärder redan vidtagits, lär det emellertid ej låta sig göra att anordna den till samma relativt billiga pris som i pensionsstyrelsen. Riksgäldskontorets personal är, såsom nämnts, betydligt fåtaligare, varjämte de lokala förhållandena äro sämre och nödvändiggöra servering i flera omgångar än i pensionsstyrelsen. Vid sådant förhållande måste man räkna med, att, därest personalen skulle själv till fullo betala serverad matportion, antalet befattningshavare, som begagnade sig av lunchserveringen, komme att avsevärt nedgå. Detta vore emellertid enligt fullmäktiges mening till skada, enär, särskilt sedan arbetstiden å tjänsterummet från och med innevarande år blivit utsträckt, det måste anses vara till bestämd fördel för arbetet inom verket, att personalen äger möjlighet att till överkomligt pris under förmiddagen intaga en ordentlig måltid utan att behöva lämna riksdagshuset. Då en ej obetydlig del av per-

sonalen på grund av arbetets art är förhindrad att under arbetstiden avlägsna sig, är det i varje fall beträffande dem nödvändigt, att måltiden intages inom verket.

På grund av vad sålunda anförts hålla fullmäktige före, att ett kontant bidrag till lunchserveringen jämväl för framtiden bör utgå. Beloppet av detta synes emellertid kunna och bära begränsas. Såsom ett lämpligt belopp i sådant avseende vilja fullmäktige ifrågasätta 6,000 kronor för år. Även med detta bidrag, som torde bära anvisas såsom ett förslagsanslag, högst, och i trots av de lägre matpriser, varom avtal kunnat träffas för nästa år, bliver det sannolikt nödvändigt att något höja tjänstemannapersonalens och särskilt vaktmästarnas m. fl:s nuvarande betalning för matportion."

Utskottet.

Riksgäldskontorets reglemente innehåller under § 32 mom. 5 a) föreskrift att från förslagsanslaget "till kontorsexpenser, inlösningsprovisioner och andra omkostnader för statsskulden" skall utgå bland annat bidrag till anordnande av frukostservering för riksgäldskontorets personal. Ifrågavarande bestämmelse infördes i reglementet vid 1918 års riksdag efter framställning från fullmäktige i riksgäldskontoret. Bemälda fullmäktige hade i skrivelse till bankoutskottet meddelat, att de, i överensstämmelse med vad som redan ägde rum i riksbanken, under november månad 1917 anordnat frukostservering för riksgäldskontorets personal inom riksdagshuset. Ett medgivande för fullmäktige att av riksgäldskontorets medel tillhandahålla bidrag för ifrågavarande ändamål syntes emellertid bära intagas i riksgäldskontorets reglemente, och gjorde fullmäktige framställning i sådant syfte.

Bankoutskottet anförde uti sitt i ärendet avgivna utlåtande, att utskottet ansåge den av fullmäktige vidtagna anordningen vara till gagn för arbetet inom riksgäldskontoret, särskilt med hänsyn till den dagliga tjänstgöringstidens ökning från och med år 1918. Utskottet hade därför icke något att erinra mot att bidrag för ändamålet utginge av riksgäldskontorets medel, men borde ett medgivande härom intagas i reglementet, vilket som nämnt också skedde.

Vad kostnaderna för den ifrågavarande frukostserveringen angår, hava dessa, enligt vad revisorerna meddelat, under år 1921 för riksgäldskontoret belöpt sig till omkring 25,000 kronor. Förlidet år utgick ett kontant bidrag av i runt tal 11,600 kronor. Fullmäktige hava vidare ställt i utsikt, att kostnaderna skulle kunna ytterligare nedbringas.

Revisorerna hava nu ifrågasatt, att, såsom fallet är inom pensionsstyrelsen, från statens sida endast lokal, lyse, värme och servis tillhandahölles fritt, varemot det kontanta bidraget borde upphöra.

Fullmäktige framhålla emellertid, att det icke låter sig göra att anordna ifrågavarande servering till samma relativt billiga pris som i nyssnämnda

verk. Vad fullmäktige i sådant avseende anfört synes utskottet äga giltighet.

Då utskottet i likhet med fullmäktige fortfarande anser det vara till fördel för arbetet inom riksgäldskontoret, att personalen äger möjlighet att för moderat pris inom riksdagshuset intaga frukostmåltid och, enligt vad fullmäktige meddelat, det kontanta bidraget lär kunna begränsas till 6,000 kronor om året, finner utskottet icke heller beträffande frukostserveringen för riksgäldskontorets personal några förändrade anordningar, på sätt revisorerna ifrågasatt, böra genomföras.

Äberopande vad sålunda anförts hemställer utskottet,

att revisorernas förevarande framställning icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

3:o.

Enligt gällande reglementen för riksbanken och riksgäldskontoret äga fullmäktige i dessa båda verk att gemensamt bland annat vidtaga de åtgärder, som erfordras för utförande av riksdagens beslut i fråga om nya byggnader för riksdagen m. m. och riksbanken, allt i överensstämmelse med de närmare föreskrifter, som i särskilda skrivelser den 11 och den 12 maj 1888 och den 6 april 1906 blivit av riksdagen meddelade.

Ang. åtgärder i fråga om riksbyggnaderna på Helgeandsholmen.

Gemensamt sammanträde mellan bemälda fullmäktige för utförande av ifrågavarande uppdrag har, enligt vad för utskottet anmälts, ägt rum under den tid, utskottets granskning omfattat, därvid behandlats frågan om vissa åtgärder i samband med utförande av en bro över Stora Norrström mellan Strömgatan och Helgeandsholmen, vilket utskottet härmed får för riksdagen anmäla.

4:o.

Vad i revisorernas berättelse om granskningen av riksgäldskontorets tillstånd och förvaltning eljest blivt anfört, har utskottet funnit icke vara av beskaffenhet att från utskottets sida påkalla något yttrande; och har utskottet funnit vad vid läsningen av fullmäktiges protokoll förekommit ej böra föranleda någon anmälan eller hemställan.

Ang. revisionsberättelsen m. m.

5:o.

I enlighet med föreskriften i § 4 av den för utskottet gällande instruktion vill utskottet slutligen meddela, att med avseende på riksgäldskontorets ställning och förvaltning under den tid, granskningen omfattat, utskottet ej

Ang. ansvarsfrihet för riksgäldskontorets styrelse.

funnit anledning till erinran samt att utskottet för sin del anser, att ansvarsfrihet bör beviljas fullmäktige.

Utskottet hemställer alltså,

att fullmäktige i riksgäldskontoret må tillerkännas ansvarsfrihet, *dels* för den av riksdagens år 1922 församlade revisorer granskade förvaltningen av riksgäldskontoret under år 1921, *dels ock* för alla beslut och åtgärder, som finnas antecknade i fullmäktiges protokoll från och med den 10 januari 1922 till och med den 9 januari innevarande år.

Stockholm den 6 mars 1923.

På bankoutskottets vägnar:

BERNH. ERIKSSON.

Vid detta ärendes slutbehandling hava närvarit:
av första kammaren: herrar *Gustafsson, Lindley, Öhngren, Enhörning, Vindahl, Malmberg, Carlsson* och *Bodin*;
av andra kammaren: herrar *Eriksson* i Grängesberg, *Gustafsson* i Örebro, *Bäcklund, Winkler, Lovén, Ryberg, Höglund* och *Janson* i Kungsör.